Celjska Mohorjeva družba
Prva slovenska založba
CELJE – LJUBLJANA

MARTIN POLLACK: ŽENSKA BREZ GROBA. POROČILO O MOJI TETI

Podatki o knjigi

- Naslov: Ženska brez groba
- Podnaslov: Poročilo o moji teti
- Avtor: Martin Pollack
- Prevedla: Jerneja Jezernik
- Urednik: Aleš Čeh
- Format: 135 mm x 210 mm
- Vezava: trda vezava
- Število strani: 168
- Število fotografij: 27
- ISBN: 978-961-278-504-8
- Cena: 22,00 €
- Založnik: Celjska Mohorjeva družba
- Leto izdaje: 2020

Pravica do védenja

Detektivsko raziskano in oprto na doslej neznane dokumente: Martin Pollack z veliko intenzivnostjo pripoveduje o usodi človeka, ki je eksemplarična za zgodovinske zaplete na majhnem prostoru med mejami. Po zgodovinskih dokumentih in pričevanjih spremljamo žalostno usodo Pauline Drolc, ki je bila iz Laškega deportirana v taborišče Hrastovec, nazadnje pa tudi kruto ubita.

Martin Pollack v svoji knjigi razgrne kruto usodo svoje tete, pri čemer ne opravičuje nobene strani, vpete v konflikt druge svetovne vojne. Ravno zaradi tega je njegovo pisanje tako privlačno, saj se zaveda neznosne kompleksnosti dogajanja, v katerem – parabolično rečeno – ni nobenih zmagovalcev.

Z izhodiščem leta 1945, ko so jugoslovanski partizani aretirali sedemdesetletno Pauline Drolc, rojeno Bast, in jo odpeljali v začasno internacijsko taborišče Hrastovec, avtor s predanostjo raziskuje njeno usodo in nemirni čas druge svetovne vojne v Laškem. Ob Paulinini zgodbi pa razkrije še usode številnih drugih prebivalcev Laškega, ki jim je vojni čas prinesel tesnobno potrebo po opredeljevanju in življenju v strahu, da so nazadnje izbrali napačno stran. Kljub temu, da je bila nemško nacionalno usmerjena skoraj vsa Pollackova družina, predvsem pa njegov oče Gerhard Bast, vodja gestapa v avstrijskem Linzu, je Pauline edina, ki je ob koncu druge svetovne vojne nesrečno umrla.

Pričujoči dokumentarni in spominski roman postavlja ogledalo družbi in navdihuje za nadaljnje raziskovanje tragičnih med- in povojnih usod.

Kontakt
Uredništvo
T 03 426 48 00
urednistvo@celjska-mohorjeva.si

O avtorju

Martin Pollack (1944) je avstrijski novinar in pisatelj. Njegovi predniki po očetovi strani so živeli v Laškem. Njihovo življenje in delovanje ga je intimno raziskovalno zanimalo, kar je najprej pokazal v knjigi *Smrt v bunkerju*, kjer se je soočil s svojim očetom, članom gestapa in SS, odgovornim za množične poboje in likvidacije, sedaj pa še v *Ženski brez groba*, kjer dokumentarno popisuje usodo svoje tete, ki najbrž edina med sorodniki ni podlegla nacizmu. Martin Pollack s svojo dokumentarnostjo in smislom za napeto pripoved nadaljuje novonastalo tradicijo evropske dokumenatrne literature, ki med bralci žanje vse več pozornosti.

Iz knjige

Ali je legitimno poročati o nenaravni smrti Pauline Bast-Drolc, o okrutni obravnavi, ki je je bila v Hrastovcu deležna s strani jugoslovanskih partizanov? Ali to ne diši po revanšizmu, po prizadevanju, da bi hoteli zločine Nemcev izenačiti s tistimi jugoslovanskih partizanov in jih na ta način zrelativizirati? To vprašanje sem si pogosto postavil in zato tudi dolgo odlašal, da bi se spopadel z usodo svoje stare tete in poskusil povedati njeno zgodbo. Toda prepričan sem, da danes lahko, morda celo moramo povedati vse zgodbe, brez jeze in razgretosti, ne da bi kaj zamolčali ali prikrili, ne da bi nepojmljive zločine, ki se jih kot potomci sramujemo, ki nam povzročajo neprespane noči, poskusili kakor koli omiliti.

Lahko si še tako prizadevamo, da bi zločine, ki so jih v mojem primeru zagrešili člani družine – moj oče, moj stric in moj ded –, tako rekoč prikrili, zatajili, razbremenili z zločini drugih. Poglejte, drugi niso bili nič boljši, povzročili so enako hudo razdejanje. To ne deluje. Vem, kako boleče in hkrati pomembno je opisati zgodbo najbližjih sorodnikov, ki so se že kot tako imenovani ilegalci, pred marcem 1938, borili za vzpostavitev nacionalsocialističnega režima in uničenje Avstrije. Radikalni antisemiti in antislovani, antislovenci, čeprav so imeli zasebno včasih Slovence za prijatelje. Eno je imelo presenetljivo malo opraviti z drugim. Tako kot so tudi Poljuda, če uporabim jezik takrat veljavnih nürnberških zakonov, obravnavali kot družinskega člana, ki so ga ljubili in ga radi vabili. Spadal je zraven. Bil je eden od nas. Vendar to ne spremeni dejstva, da so bili moji sorodniki zagrizeni, fanatični antisemiti, kar je pri mojem očetu šlo tako daleč, da je kot vodja sonderkommanda ene einsatzgruppe leta 1944 na Slovaškem dobesedno hodil na lov na skrivajoče se Jude.

Teh zločinov nikakor ne smemo bagatelizirati. Sicer postanemo krivi sami. Toda to zame ne pomeni, da ne bi smel povedati tudi tragične zgodbe svoje stare tete Pauline, ki, kolikor sam vem, ni ničesar zakrivila. Pa vendar so ravno njo slovenski partizani aretirali in jo zaprli v koncentracijsko taborišče, kjer je dočakala klavrn konec.

(Str. 20–21)